



Universitätsbibliothek Paderborn

**AD sa[n]ctissimu[m] || dominu[m] nostru[m] Leone[m]
papam || decimu[m]. Ac diuu[m] Maxemilianum
Imperatorem || semper augustu[m]. APOLOGIA ... || Iacobi
hochstraten. Artiu[m] & sacre theolo=||gi[a]e ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1518

Cap[itu]l[u]m. ij. increpa[n]s Capnione[m] falso dice[n]te se libros
Thalmudicos [con]de[m]nasse

urn:nbn:de:hbz:466:1-34634

LIBER I. CAP.II.

Doct. iuris de
clarat Thal-
mud iuste co-
bustū pp̄t he-
reses & legem
mosi in eo co-
tentas
V. Porro egregi illi (qs mō citauim⁹) iuris canonici docto-
res oīm p̄mi. ingenue testat Thalmud ipm a pnoiat⁹ pō-
tifici. pp̄ter hereses dutarat p̄tra legē mosaicā in eo p̄tetas abu-
stū fuisse. Nullā de blasphemis in dñm iesuz mentōem facientes
A. Quia at Capniō inter vtūq̄ soluēdū varia narras. si

Job. xxviii.

S. VIII. Quia at Capniō inter vtcūqz soluēdū varia narras. si qñqz tuū intercepim⁹ sermonē ne moleste feras. p h̄ em̄ fiet vt discret⁹ videaf qđ tu dicis. et in qđ nr̄a iacula torqueant. q et fiet. vt cū defensione veritatis. diligēs qqz lector nr̄a facilī⁹ aūd uertat. Qđ si qđ nosti melius loquere.

Laplín. u. increpás Lapnionē falso dicētē se libros Thalmus
dicos pđenasse IOAN. REVCHLIN. ADBE.

Docuit et ego super assertum et diffuse declarauit et prestatus sum me nolle blasphemos libros preservare si igni tradere. vel si hinc sati esse viderentur. solis pontificibus preservandos indicere. ut et fides nostra et ipsorum praesidia notari posset.

THEOLOGVS.

S. J. Nimiris cito o bone Capniō tractatū inchoas fallaciae id
qd̄ tibi veridice patefaciem⁹. nec in minimo a vītate decli-
nabim⁹. Tu qdē in tui ḥfilij decisione (qd̄ oculare speculū scribit)
famosos libros er intentōe ad infamia blasphemia scādalū & irreue-
rētiā nřo dño deo Iesu (tue trāslatōis vīmūr vībis) exp̄sse editos.
q̄s in septio & vltimo ordine iudaicor̄ libror̄ collocaras. Vos in-
quā teos solos flāmis adiudicasti. Nā īsf epilogādū (vt ī scđa nrā
Rome iudiciale exhibita editōe. clare ostēdū) decisionē tuā apte
et p̄cise restrinxiſti ad hos libros. in quib⁹ tu er intentōne. tu exp̄ſſe
blasphemie offendere. Et qdē hoc fecisti sub his vībis. Tātūde sit
Capniō. nō cō dictū de p̄tumeliosis libris q̄s ego in vltima pte iudaicor̄ librorū
dēnat thalm̄d indicaui r̄c. Verū Thalmud quē ī scđo ordine. & mor post biblia
ppter blasphemie posueras (de q̄ qz sp apud te alia rō fuit) nunq̄s ppter blasphemias
mias in eo ḥtētas igni adiudicasti. Que etēm vel horridiores v̄l tetrio/
Ioā. vii. et. x. res effungi p̄nt blasphemie. q̄z Iesum ch̄m habuisse demonū. blas-
phemū etiā & pleb fuisse seductore tu tu nō has ipas mō. verū & ali
Matth. xxvij as id gen⁹ eis (vt inq̄s) siles sermones ac intentōes Thalmudic⁹
sol. iij. facie. iij. libris pmixtas esse fitteris. in locis p̄sertim illis vbi in ea rez ma-
teria scribendi sese obtulisset.

fol. iiij. fa. i.

S. II. Porro statim post dictâ tuâ confessione ad decisionem decli-
nâs: actualèq; pdictar blasphemiaz memorâ facies indi-
stincte pcludis Thalmud eè scrinâdū: cesarie maiestatis qstionis sic
rûndedo: Scdm illa(inq)s oia: ad ppositâ qstionez dico: q Thal-
mud nez crenâdus sit nez abolêd? Hac etiâ tuâ decisione cotti-
nuo suudis in apłi ybis. Optz heres eè: Uides nunc Capitio-

LIBER I. CAP. II.

quoniam vacat de phellos sis. & optionis quosque (qui tuas nesciunt argutias) fallere voluerunt. dum haec Thalmudicos libros aut igni tradederunt ut pontificibus custodiendos te ad iudicasse. quoniam in tuo filio de istiusmodi discustodia episcopis committenda nullam vnguis vel viacum fecerunt metitores. Et etiam Lapnion abstineas deinceps nec tales commeterunt fallacias. Nos enim haud dubium modo propositabimur. fac ut habeant finem verba vetosa Job. vi

IOAN. REVCH. AD BE.

Ad quod enim libri illi ad denunciari sunt. ea in parte vbi omnia precepta divina inter populo tradita enumerantur & rememorantur. Sicut vbi agitur de iudiciorum & iudicib. vbi quoque tractatur de medicis & medicamentis. herbis & alijs hinc modis. Eodem modo que sunt in illis quod ad cultum dei sum eorum ritum prius. Utane laudes nostra danae Ecclia tollerat ritum illud. cur non & libros ritus eorum. Ad ipsius Thal. quod etiam sunt in illis passibus aburandi. in quibus plima. & illa quod est clarissima de Mellsiae divinitate & humanitate habita incarnatione. matris perpetua virginitate. personarum trinitate cum substantia & nature unitate. aliquis ex ipsis afferunt. quod nobis Iesum nostrum dilectissimum dominum regem Mellsum credetibus. ad modum suffragantur. sunt prefecto eis in libris plima. ex quibus eos licet propterui. & dure certicis ut si fuerunt sint. prouincere possumus facillime. Ob quae quod est suasiones multi inter eos in talibus eruditissimi. relictam pugnacia ad beatam puenere fidem. & in ea (non ut iste Neophytus). quoniam tamen strenue causa erit. serventissime viserunt. & ut quae ad finem perseverarunt. Sunt & non nulli iter eos. quod ad nos non venientes licet vel ex parte credant. sed illud semper non cadit in terram bonam. vel ob eos ruris (in quo genus hominum superat) auaricia. vel propter fidem nostrae credibilis ardua. quoniam etiam in Lapnion. & nonnullis Thalmudicis libris intueri possent. vel quod non sunt praedestinati ad vitam eternam. sicut autem in articulo apostolico. capitulo xij. scribitur Et crediderunt quoniam erant praediti ad vitam eternam.

THEOLOGVS.

S. III. Si patienter te gerere volueris Lapnion. tunc armate satis faciemus questioni. Tu copiam habes. & de bonis libris. nimirum & tra tuum scriptum scripsimus. Ceterum quod pro sacras literas abs te nimis adulteratas Iudaicos volueristi salvare libros ex iterante (ut latenter & Quartodecima subdole expessisti) & tra fidem editos. hereticorum pravitatum ac zizaniorum oculare Specem habebes. quae olim sacrosanta sedes apostolica (ut supra probatus est) pcessum fuit est. rite cōbussit. Ex hac prefecto rote. & tra tuam almanicam prouinciam fuit a nobis. non minus sancte quam legitime pcessum.

S. III. Ceterum enim vero. ne in imēnum & plus equo glorieris de meritis ac virtutibus. si que sunt ipsius Thalmud. quem

nunquam (vel tuūpsum testimonio) habuisti. Lapnion in de Primo te tibi in facie tuā statuimus In libro enim tuo de sybilo miri sybilo mirifico siccō. fo. xiiij. pagina. h. sic scripsisti Ego vero Lapnion (in quā) tibi reciū adēnat Thal. pio S. vñiqz leges prescribā. quas absqz seditione obseruabitis. resili.

Za. sū.

LIBER I: CAP. II.

piscētia vestra hec esto. a Thalmudini baruchia. tuqz Sidoni ab Epycuro atqz Lucretio receditote Et itez Tu Sidonius intolerabile hactenus nihil arbitro: sanxisti. nisi forte dux illi barachie videri velit. ius ipz de Thalmudim qz mihi quondā legēti super bas factōes. et multoz sue amētie spirato es ec. plusi nō sequendas. plerim vbiqz ad diuinitatē attinet. cū poti⁹ sacra in extera rū gentiū torqueat odiū. cedem direptōem qz in orbis terraz puerat salutē gerere volneris

Burgen.

S. V. Deinde opponimus tibi Rabī Paulū episcopū. postea Burgēsem. quē pfecto velut suspectū reūcere nō potes. vt potē p cui⁹ auctoritatē tā qz ipenetrabile scutū. multa errata tua p ambages defendere. ac latēter tādē palliare ostendis. Is em in suis additōib⁹ sup Esiae. xxviii. et sup Zacharie. v. caplis. Luce clar⁹ ostēdit turpitudines ipsi⁹ Thalmud. qz vafriths iudei an Chri sti nativitatē. dū secta p̄mū erūperet pharisaica. falso excogitarunt pter legē mosi scriptā. etiā et alia a deo eidē in mōte Syna nō scrip ta. s̄z viua voce datā. et a Mose successorib⁹ suis. atqz ab hs tandē et posteris apto itidē sermone cōicatā. qz successiuis. deinde t̄pibus ad volumē redacta. apud eos Mischna vocitat. hoc ē lex scđa. in qz pharisaice traditōes (quas deuteroses appellat) diffusi⁹ ḡtinēt. que qz postea p Thalmudistas exposita. et in immēsum pene amplia ta fuit Demōstrat qz idē Burgenis. ex libro qdā Thalmudico nō p̄z apud eos auctoritatis habēte. hui⁹ mōstrose ḡpositōis ac p̄side fictōis autores. duos habuisse cacodemones sibi familiares qz illio atqz auxilio eadē illa scripta pericitata quondā recuperata fuere. In quib⁹ vt de iurib⁹ illic Thalmudicis loquitur. ini quisima queqz ḡtinēt. naturali oīno rōni repugnātia Addit etiā idē ille ep̄s oīlī iudeoz Rabin⁹. qz scripta istiusmodi Thalmudi ca. de qz mō facta ē mētio. pter decalogi p̄cepta in vera lege mosai ca. ḡtēta. alia qdā signēta et auditu turpia ḡplectant. cū in qlibet p̄cepto dicāt ee aliqd de lege scripta p Mosen. partimqz aliqd de le ge p verboz exp̄issionē lata Auctores igīt sue glossemataqz puerse hui⁹ doctrine. noua effingūt p̄cepta. ac p̄posteras nō citra fraudē expositōes p̄ceptoz legis. et id qdē a dei volūtate ac p̄cepto longe aberrantes. Multa quoqz in eoꝝ doctrinis continētur falsa. erro nea. iniqua. et absurdā. nō diuine solū legi. sed naturali penitus re pugnātia. hec om̄ia legisti Capnion in tuo Burgenst. nec infici p̄potes. cū hāz ip̄e additionū in tuo p̄llio exp̄isse memineris.

fo. vi. fac. p

S. VI. Quid igitur de Thalmudicis loquēs libris querere nō erubescis. ad qdā istiusmodi libri ei in re sunt cōdem iudicii. in quib⁹ oīna p̄cepta diuinā illi populo tradita sigillatim enīt

LIBER I CAP II.

Ineratur. Resipisce obsecro. resipisce ne peruertereo omnia. per uersus ipse habearis. Quid multa! Alterit idē Paulus tuus in iurib⁹ illis multa que pessima sunt. nō in proximos tantū eternos. verū etiā in deū ac parētes cōtineri. tu vero Capnion. hec olim apud Paulū. legēs oculis (credo) non caligantib⁹ neq; fumosis. querere audes. cur illi libri in illis potissimū locis. ubi de iudicib⁹ et iudicib⁹ agitur. sīne cōburendi

S. VII. Taceo eundē Paulū predictis adiecisse. q̄ in Thal. Thalmud bo mudica doctrina Iudei q̄z̄ possunt nitūtur doctrictrinaz ch̄risti ne Ch̄risti (que celestis et immaculata est) repugnare eamq; denigrat. re. Quid igitur sinistre p̄suadendo. plurima apud illos. et illa qui dem clarissima de diuinitate. humanitate. et incarnatione. credenti bus plurimū suffragrātia. cōtineri ingeminare. Nunquid fideles Bona ſtēta ī que in Thalmud scripta sunt credere oportebit? Nunquid per illa Thalmud in generalia de diuinitate humanitate et incarnatione Messie. ex textu p̄ſtatiōrib⁹ lib. Biblie delumpta. et Thalmudicia ineptijs fraudulēter permista. q̄ b̄ris inueniūt. in alijs etiā p̄ſtantiorib⁹ libris satis copiose inueniūt. minus catholice sentīdo. libros illos excusabis. imp̄iſſime cōtinētes. Item christū demonū habuisse. seductore blasphemūq; fuisse?

S. VIII. Dices ne iniustū aut impiū esse. si quis zelo fidei illā fedissimā voluerit supprimere doctrinā (per quā sa cratissimā Ch̄risti doctrinā impudēter et falso. et iniquitū possunt inuertere conāture) Num sedem ipse apostolica tales libros quoniam cōburentē condēnare audebis? Proliriōres fuimus. sed tua armata percūltatio id expetebat. Prime itaq; tue fuge ac palliatio nis viā obstruximus. Sine igitur ut Benignus materiā certamis ingerat amplioris. Quia ego loquutus sum. te Benignum non prohibebo

.BE. AD IO. REVCH.

Lecitate sunt percūlſi. sicut et qui sciunt bonū. neq; tamen faci unt. Norunt niſcipulā. et pēdem ponunt in eam. Vir quidā dīgnus exclamabat. Si iudei nunc omnes in Jesum nostrū crederēt ego nō crederem. Nam vaticinio prophetaz et salvatoris. ac apostolorū sententia. cecitas eorum vñq; ad ultima tempora est dura tura. et tandem reliquie Israel salue fient. Nō ergo mirum est si vñdentes sint ceci. In mundū eim̄ venit Jesus ut non videntes vide ret. et qui videbāt ceci fierent. Uelamen est possum super cor eo rum. Libri itaq; h̄mōi. vñq; ad ipsa illa sunt seruādi. ut ipi suā p̄ter uiā et p̄tinaciā rādē cognoscāt. dicātq; Ue nobis. videbam⁹ et vide re nolebam⁹. et ita ip̄met nos excecabam⁹. et nos de grā dei benigni tate q̄a tenebris ad verā lūcē p̄uenire mergim⁹ letemur. Deniq; in

LIBER I.

CAP. III

summi p̄tificis coronatōem vel coronatōis suffragijs. seu p̄cessio
ne locū sibi altū in via p̄ quā p̄tifer trāsit Judei parāt atq; inter
alia sue legis libros ostēdūt. vt eos p̄firmet postulātes Pontifex
aut nō p̄firmam? Sz toleramus rit⁹. scz v̄ros. z ritus v̄ri libros res
p̄det. Eur igis sunt cremādi quū tolerādi iubeāt. Accedit ad hoc
nā frusta fit iussio. q̄ mādari executoī neqt. libroz aut illoz longe
amplior copia inter infideles reperit. THEOLOGVS

S. J. E. + Leopardū exp̄nis hic benigne z nūc calūniatoria nūc ex
cusant̄. mō ppugnatoris mō arguēt̄ locū usurpare vide
ris. Uez q̄ ab initio refers. vera ne sint an ita. p̄ay nr̄i p̄positi inter
est. n̄is q̄ de grege Obscuror̄ viroz te eē. hinc suspicari possumus
Id nobiscū fatearis optet. qr̄ alia ē rō tolerādi Judeoz rit⁹. altera
tolerādi maledictos libros in deū blasphemos. z sacrā scripturam
corrūpētes. vnde de ritib⁹ ad libros Thalmudicos pcedere. n̄sl cō
sequētie bz Quidq̄ sedes ap̄lica p̄orib⁹ t̄pib⁹ fecerit. iam tu etiam
a nobis audinisti

¶ Capl̄m tertīū. per tractās assertionē Capniouis p̄imā
GEOR. BENIGNVS.

Emuero qr̄ tu apl̄m induxisti Opt̄z hereses eē. vt pbati manifesti
fiāt. aduersarij arguūt a sili. Necesse ē vt veniāt scādala. igis occasi
ones scādaloz opt̄z manere z retinere. Hec aut̄ sequētia mala. z ē
tue sili. igis z tua mala THEOLOGVS

fol. llii. fa. p.

p. Cor. p.

Mat. xvii.

S. J. + Palā tibi ostēdem? Benigne te nr̄m infideliter argumētū
retulisse. Pretēdis em̄ nos p̄cessisse p̄ locū extrinsecū. quē
dialecticī vocat̄ a sili. pr̄e ceteris debilliorē. cū tñ ultero citroq; p̄ces
sum sit. in vim syllogistice subsumptōis. minoris extremitas sub
medio Capniō nāq; tu? sic argumētar⁹ ē sīm apl̄m Opt̄z hereses
eē z̄. Judei at̄ quāuis recte loquēdo heretici nō sint z̄. tñ hic sub
apli v̄bis ḡphēdūt. Inclūdēa libros Judeoz eē p̄seruādos Lōtra
hūc ip̄s⁹ syllogismū h̄ mō p̄ nos disputatū fuit. idq; in p̄mis sur
ta fundamētū salvatoris nr̄i Mathei. xvii. Optet scādaloz cau
sas tolli. z occasiones. vez heretic⁹ sermo cā ē z occasio heresum scā
dala ztra fidē generādi. fuit at̄ hec minor pbata apl̄i auctoritate.
cū inqt̄. hereticoz sermo cācri instar serpit Manifestū pfecto ē. id
ip̄m ee vez. nō minus de sermone scripto qui manet. q̄ de prolato
qui raptim z inspirato disperit. quēadmodum de libris Joannis
wycleff heretarche ex Anglia in Bohemiā translatis actū est. vt
q̄ ip̄a etiā (prodolor) experītia nos oīs multū attonitos seruat.
Ex hac potissimū ratione conclusimus Hereticoz libros esse tol
lendos. z sic eosdem per cōsequens siue necessario Judeoz etiā li
broz (in quibus hereses continentur) de rigore iusticie destruendos
esse potius q̄ conseruandos